

Ivo Mijland. **Makkelijker kunnen we het niet maken, wel leuker.** Hoe word ik in 8 etappes een nog betere leraar?

Oirschot: Uitgeverij: Quirijn. 132 p., ill.
ISBN: 978-90-79596-46-1. € 12,34.

Niet makkelijker

Voor me ligt een ontzettend aardig boekje. Het ziet eruit als een envelop van de belasting. Die willen het niet leuker maken, 'maar makkelijker.' En of het inderdaad gemakkelijker is, is nog maar de vraag, merk ik ieder jaar weer als ik mijn aangifte moet controleren, maar gelukkig gaat dit boekje daar niet over. Het gaat over onderwijs en over manieren waarop we dat voor onszelf en voor de leerlingen leuker kunnen maken. Na de proloog geeft Mijland in acht etappes weer hoe je het onderwijs leuker kunt maken. Hij bedoelt dan nadrukkelijk niet dat je de stof in spelletjes moet verwerken, met daarbij altijd de vraag of ze er inderdaad wel iets van opsteken, maar het gaat vooral om

contact maken met de leerlingen. Hij begint met een metafoor over het kopen van een racefiets en brengt die over naar het onderwijs. Hoe verkoop jij je les? Vervolgens verloopt het boek in acht etappes, met voorbeelden en aanwijzingen hoe je het voor je leerlingen en voor jezelf beter (en, vooruit, leuker) kunt maken, tot in het laatste hoofdstuk de finish in zicht is en bereikt wordt. De belangrijkste voorwaarde die hij stelt is: sta open voor je leerlingen, geef ze vertrouwen en zie ze als individuen die de moeite waard zijn. Een waardevol boek.

MARIJN VAN NIJHUIS

Terra insecta

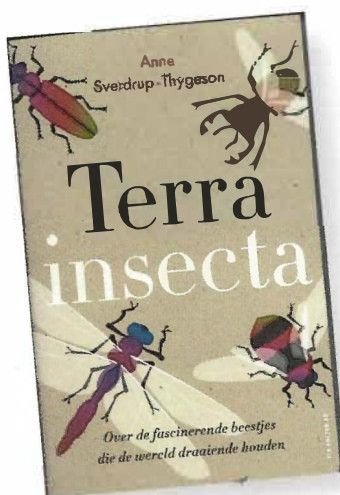
Anne Sverdrup-Thygeson is hoogleraar biologie aan de Noorse Universiteit van Natuurwetenschappen en adviseur van het Noorse Instituut voor Natuuronderzoek. Ze is gespecialiseerd in natuurbeheer, biodiversiteit en insectenecologie. Dat is te merken als je dit boek leest. Dat het met insecten niet goed gaat, zal zo langzamerhand wel doorgedrongen zijn. En dat dat niet goed is voor bijvoorbeeld de productie van voedselgewassen, de biodiversiteit en hele ecosystemen ook. Maar toch gaan we door met spuiten van insecticiden en de nog vrije stukjes natuur veranderen in productiegebied.

De beleidsmakers zouden dit boek moeten lezen, erdoor geïnspireerd raken en dan wat ze in dit boek gelezen hebben meenemen bij hun beslissingen. Maar dat zal voorlopig niet gebeuren vrees ik.

Het is een spannend boek, je neemt het steeds weer ter hand om weer een weetje over insecten te lezen. Hat zijn sappige verhalen, die nog eens uitstekend vertaald zijn, zodat het past bij de Nederlandse situatie. Er wordt uitgelegd hoe het komt dat insecten zo succesvol zijn (afgezien van die gevoeligheid voor insecticiden dan), wat hun rol is in de voedselketen, de eeuwige wedloop tussen planten en insecten (planten roepen niet alleen insecten vanwege de bestuiving te hulp). In de stekels van Afrikaanse acacia's

wonen mieren; ze vinden er voedsel. Als dank jagen de mieren de planteneters weg en verwijderen concurrerende vegetatie rond de acacia's. Een heel klein mugje, een knut, is de allerbeste vriend van chocolade, omdat hij zijn hele leven in en uit cacao's bloemen kruipt en daardoor voor kruisbestuiving zorgt. Aardbeien worden roder, steviger en minder misvormd bij insectenbestuiving in plaats van wind- of zelfbestuiving. Tomaten worden sappiger, appels zoeter, koolzaad heeft een hoger oliegehalte en meloenen en komkommers hebben een steviger schil, als er sprake is geweest van insectenbestuiving. En zo staat hele boek vol met interessante verhalen over insecten. Inmiddels wordt er al het een en ander toegepast met slimmigheden die door insecten zijn uitgevonden, zoals airconditioning gebaseerd op die van termietenheuvels. Deze toepassingen vallen onder de noemer Biomimicry. Je kunt insecten gebruiken bij wonden: madetherapie en je kunt ze houden als huisdier: krekels. En ze zijn enorm belangrijk voor het genetisch onderzoek, de fruitvlieg: het paradepaardje van de genetica. Het aantal interessante verhalen is teveel om op te noemen; dus lees het boek en geef het door aan anderen.

MARIJKE DOMIS

A. Sverdrup-Thygeson. **Terra insecta.** Amsterdam: De Bezige Bij, 2018. 224 p., ISBN 9789403138701. € 19,99
€; 12,99 e-book